

2. Sohbet toplantısı samimî bir hava içinde yapıldı Odamızca tertiplenmesi düşünülen geziler Mes'ûl Fen Adamlarının Sicillerinin Tutulması

○ 2. Sohbet toplantısı samimî bir hava içinde yapıldı.

8 Haziran 1961 Perşembe günü Bulvar Palas salonlarında tertip edilen İnşaat Mühendisleri Odası ikinci sohbet yemeğinde âzamız Y. Mühendis Süleyman Demirel, âzalarımızın ilgisine mazhar olan bir konuşma yaptı.

Muhterem arkadaşlarım;

Konuşmama başlarken hepinizi hürmet ve muhabbetle selâmlarım.

İnşaat Mühendisleri Odasının tertibettiği sohbet yemeklerini bizleri bir araya toplayan iyi bir fırsat addettiğimi ifade eder bunu düşünün ve tertipleyen kıymetli arkadaşlarımıza huzurunuzda teşekkürlerimi arz ederim.

Bu konuşmaların takriben 10 dakika kadar sürmesi icap etmektedir. Bunda büyük isabet var. Zira meşhur İtalyan yazarı «Pitigrilli» bir kitabında «Bir kimsenin diğer bir kimseyi ancak üç dakika dinliyebileceğini» kaydediyor ve «ne söyleyecekseniz bu üç dakika içinde söyleyin» diyor.

Bu dinliyenin tarafı.

Bir de konuşanın tarafına bakalım. Amerikan Reiscumhurlarından zannediyorum Wilson kendisinin 10 dakikalık bir konuşma yapması istendiği zaman «yapamam» diye cevap verir ve hemen ilâve eder «eğer iki saat konuşmamı isterseniz hemen başlayayım»

Bizim için yeni olan bu konuşmalı yemekler hakikaten batı memleketlerinin pek rağbet ettiği toplantı şekillerinden biridir.

Yine konuşanın tarafından olmak üzere eski Roma'da cereyan eden bir hâdiseyi nakletmeden geçemiyeceğim.

Roma'da gladiyâtörlerin revaçta olduğu bir devirde büyük bir arena-da binlerce kişi toplanmış. Arena'nın ortasında günün mahkûmu ile demir kafeste bir arslan getirilmiş. Arslan kafesinde sabırsızlıkla avını

parçalayıp yiyeceği anı bekler. Adama son arzun nedir diye sorarlar. Der ki, müsaade ediniz beni parçalıyacak olan arslanın kulağına bir şey söyleyeyim. Peki derler. Adam gider arslanın kulağına bir şeyler söyler, sonra arslan kafesinin kapısı açılır. Arslan ağır ağır kafesinden çıkar ortalıkta dolaşır, etrafa bakınır. Fakat bir türlü mahkûma yaklaşıp onu parçalamaz.

İmparator locasında sabırsızlık içindedir. «Sorun mahkûma arslana ne söylediğini doğru söylerse onu affedeceğim» der. Mahkûmun verdiği cevap şudur: «Arslana dedim ki, sen beni yiyeceksin. Yiyeceksin ama, sonra sana nutuk söyletecekler.»

Muhterem meslekdaşlarım;

1944 senesinde Amerika Birleşik Devletlerinin millî geliri 1850 senesindekinin 27 misline ulaşmış idi. (satılma gücü nazarı dikkate alınmak şartıyla). 1944 de harbin devam etmekte olduğu da nazarı itibara alındıkta çalışan işçi sayısı 1850 dekinin 9 da biri ve mecmu çalışma saati ise 6 da biri idi. 1850 de haftalık çalışma saati 70 iken 1960 da 40'a düşmüştür.

Bu rakamları, garp medeniyetinin eriştiği gelişmeyi göstermek bakımından sadece güvenilir olmaları hasebile bir nümune olarak aldım. Bu rakamlar çalışma saati başına çalışan insanın randımanının arttığını gösteriyor.

Acaba bu neden olmuş? Muhtelif sebeplerin belki de en başında insanların geçen 100 sene zarfında daha akıllandıkları yani zihin kudretlerinin (entellektüel takatların) arttığı iddia edilebilir.

Meşhur İngiliz tarihçisi Toynbee:

— «Bildiğimiz kadarı, insanın azamî zihin kudreti artmıyor, Aristo, Kopernik ve Buda'nın entellektüel takati zamanımızdaki âlimlerin entellektüel takatından daha az değildir. Beşeriyetin eski alât ve

fikirleri insan dehasının en büyük mahsulleridir.» diyor.

Garp medeniyetini bu seviyeye eriştiren sebep fikrimce işte bu prehistorik temel üzerine kurulmuş modern teknoloji ve modern fendir. Mühendis; modern teknolojinin yaratıcısı ve tatbikçisidir. Bu fikirde büyük lûgatler de zannedirim birleşiyorlar. «Webster» «Mühendis, bir mühendis gibi plânlayan, inşa eden, tanzim tertip ve idare eden» kimsedir diyor.

Ansiklopedi Britanika ise;

«Mühendis, fennî kaideleri ve prensipleri makina, alât, inşaat, imalât tekniği ile bunları teker teker veya toplu olarak kullanılan işlere, veya bunların inşa ve işletilmesine, muayyen şartlar altındaki tavır ve hareketlerinin tahminine yaratacı bir şekilde tatbikini yapabilen ve maksadının da can, mal emniyeti sağlanması ile iktisadî bir netice istihsalı olduğunu idrak eden» kimsedir diyor.

İnşaat mühendisinin teknolojinin tarihi tekâmülünde büyük rolü olmuştur. Acaba bugün neredeyiz? ve yarın nerede olacağız?

20 nci asrın ortasından 10 sene geçtiğimiz şu günlerde bundan sonrakı her on senenin çok değişik ve tahayyülî gayri kabil inkışaflara gebe olduğunu tahmin herhalde bir kehanet değildir. İnsanlar bir taraftan üzerinde yaşadığımız «Arz» adı verilen sevgili küremizi «Burası bir beşiktir. Beşerin ömrü beşikte geçmez» diye küçümserken diğer taraftan meselâ, denizi, denizin dibini ve çölleri, kutupları prodüktif hale getirmenin çarelerini aramakla meşguller.

Teknolojik inkışafın bu hayali gayelere doğru senede 13 milyon sayfa teknik literatür meydana getirerek dev adımları ile ilerlemesi öğrenmeyi güçleştiriyor ve yine Toynbee'nin tabiri ile «cehalet körfezi»ni genişletiyor.

Dünya inşaat mühendisliğinin terakki temposunun diğer fen ve mühendislik branşları ile aynı olduğu bugün iddia edilemez. Dünya inşaat mühendisi biraz evvel bahsettiğim, teknolojinin tarihi tekâmülündeki mühim rolünü bugün acaba kaybetmiş midir?

Bu suale hayır demeğe imkân yok.

Bu itibarla, demek istiyorum ki dünya inşaat mühendisi bugün ciddi bir «Challenge» karşısındadır. Diğer bazı mühendislik kollarından geri kalmak tehlikesi ile karşı karşıyadır.

Mühendislik dünyasında yeni ufuklar açılmış, buutlar çok değişmiş ve buutların sayısı çok artmıştır. Bu itibarla dünya inşaat mühendisinin bugünkü en ciddi çabası bu ufuklar içinde erimemek, kaybolmamak bilakis var olmaktır. Türk inşaat mühendisi ise, dünya mühendisi ile kafa kafaya çalışmağa ondan bir şeyler almağa ve daha mühimi garp medeniyeti tarihindeki sahifesini işgal edebilmek için ona bir şeyler vermeğe mecburdur.

Bu itibarla, müstakil muhakeme ve daima soran bir zihniyetle yeniyi araştırmaya, yeniyi arzu etmeğe, yeniyi sevmeye, iyiyi ve daha iyiyi elde etmek için mecburuz.

Dünya inşaat mühendisinin ikinci bir problemi de hendese ve insan ile olan münasebetinin tayinindedir. Hendese ile olan münasebet «eser» tabir ettiğimiz fiziki yapının mühendis tarafından meydana getirilmesidir.

Mühendisin gayesi bu fiziki yapı değildir.

Garp medeniyetinin kökünü insan haysiyeti ve insan sevgisi teşkil ediyor.

Mühendis, eser ve hendesenin, manevi ve maddi refah temini için birer vasıta olduğunu çok iyi benimsemiş olmak zaruretindedir.

Bugün Dünyada mühendislik tahsili veren müesseseler bu durumu idrak etmiş olup müfredat programlarına sosyoloji, insan münasebetleri, organizasyon, ekonomi gibi mevzuları koymayı münakaşa etmektedirler.

Sözlerimi bundan 100 sene evvel ölmüş olan Leigh Hunt'un «Ebu Ben Adem» adlı pasajı ile bitirmek isterim.

Ebu Ben Adem bir kabile reisi-dir.

Bir akşam, dalmış olduğu derin bir uykudan uyanır. İçi ay ışığı ile dolu olan odada bir melek elinde altın bir kitaba bir şeyler yazmaktadır.

Ebu Ben Adem meleğe sorar :

«Ne yapıyorsunuz?»

Melek cevap verir :

«Allahı sevenlerin isimlerini yazıyorum.»

Ebu Ben Adem tekrar sorar :

«O deftere benim ismimi yazdınız mı?»

Melek cevap verir :

«Hayır.»

Ebu Ben Adem der ki,

«Öyleyse sizden rica ediyorum beni hemcinslerini sevenlerin listesine kaydediniz.»

Melek bir şeyler yazar ve kaybolur.

Ertesi akşam melek büyük bir nur ve ışık içinde tekrar gelir. Elinde Allahın sevdiklerinin listesi vardır ve bu listenin başında Ebu Ben Adem bulunmaktadır.

Hepinizi tekrar saygı ile selâmlarım.»

○ Odamızca tertiplenmesi düşünülen geziler.

Odamız; üyeleri arasında yeter derecede ilgi mevcut olduğu anlaşıldığı taktirde memleket dahilinde bazı geziler tertiplemeği düşünmektedir. Üyelerimizin aileleri ile birlikte iştirak edebilecekleri bu gezilerin memleketimizde başarılmış bazı önemli mühendislik tesislerinin gezilip incelenmesi ile turistik yerlerin ve arkeolojik eserlerin ziyaretini birleştirmek suretile ilgi çekeceğini mütalâa etmekteyiz. (Me-

selâ: Ankara'dan başlayıp, Seyhan Barajı, Mersin rafineri tesisleri gibi eserlerle, turistik Tarsus ve Antalya sahilleri ve buralardaki arkeolojik mahaller gezildikten sonra Ankara'ya dönmek suretile yapılacak bir gezi.)

Bundan başka, halen üzerinde çalışmakta olan Meriç nehri ıslahı işinin ikmâlini müteakip, bu tesislerin Yunanistan İnşaat Mühendisleri Odasından davet olunacak misafir mühendisler ve aileleri ile birlikte Türk mühendisleri ve aileleri tarafından gezilip incelenmesini ve bilâhare birkaç gün müddetle İstanbul'un ziyaret edilmesini ihtiva eden diğer bir gezi tertiplenmesi de düşünülmektedir. Bu seyahatin iştirak edecek Türk mühendisleri tarafından finanse edilmesi ve davetli olarak gelecek Yunanlı mühendislerin de geziyi finanse etmiş olan Türk mühendislerini Yunanistan dahilinde tertipleyecekleri benzeri bir geziye aileleri ile birlikte davet etmek suretile mukabele etmeleri mümkün görülmektedir.

Odamızın bu mevzularda girişeceği teşebbüslere bir mesnet teşkil etmek üzere, yukarıda bahsi geçen gezilerin birine veya her ikisine iştirak arzu edildiği taktirde, refakatinizde geleceklerin adedi ile birlikte 1.8.1961 gününe kadar odaya bilgi verilmesi icap etmektedir.

○ Mesul fen adamlarının sicillerinin tutulması.

İstanbul Belediyesi, İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi ile Mimarlar Odası İstanbul Şubesinin birlikte çalışmaları neticesinde; İmar Kanunu ile talimatnamelelerine uygun olarak hazırladıkları ve 21.7.1961 tarihinden itibaren yürürlüğe girecek olan (Mesul fen adamlarının sicillerinin tutulma ve yetkilerini kullanabilmesi hakkındaki tamimi aşağıda üyelerimize bildiriyoruz :

6785 sayılı Kanuna göre, hazırlanmış olan İmar Nizamnamesi Madde 15. de Belediyeler sadece mesul fen adamlarının sicillerini tutmaktan sorumlu kılındıklarından, Belediyemizce bugüne kadar verilmiş bulunan bütün proje yapma fennî mesuliyeti kabul etme belgeleri iptal olunmuştur. Bu tamimin yürütür-

3. Sohbet Yemeği

5 — EKİM — Perşembe günü

Bulvarpalas Salonlarında yapılacaktır.

Sayın azalarımızın bilgilerine arz olunur.

İnşaat Mühendisleri Odası

lûge girdiği tarihten itibaren Belediye mezkûr madde gereğince mesul fen adamlarının sicillerini tutmakla, projesini veya fennî kontrolunu yaptıkları her işi sicillerine işlemekle yetinecektir.

Bu sicil tutma işi şu esaslar dairesinde icra olunacaktır.

1 — İmar Müdürlüğüne bağlı bir sicil tutma bürosu kurulmuştur.

2 — İstanbul ili 47. madde hudutları dahilinde mimarlar ve inşaat mühendisleri ile serbest inşaat faaliyeti gösteren bütün fen adamlarının sicilleri bu büro tarafından tutulacaktır.

3 — İstanbul ili 47. madde hudutları dahilinde serbest meslek icra etmek isteyen fen adamları mezkûr büroya müracaatla yeterliklerini isbatlayacaklar. Ve kendilerine bir sicil numarası verilerek şekli ek (1) de gösterilen sicil dosyası ile işleri tanzim edilecektir.

4 — Belediye İmar Müdürlüğüne ve Belediye Şubeleri Fen İşleri Müdürlüklerince bu güne kadar tutulmuş bulunan sicil işleri hükümsüzdür. Yalnız fen adamlarına Belediye Encümeni tarafından verilmiş ve halen ifa olunmamış cezaları ifa olunacak ifa olunmakta bulunan cezalar tamamlanacaktır.

5 — 6765 sayılı kanunun 14 üncü maddesine ve bu maddeye göre hazırlanmış (fen adamlarının selâhiyetleri ve Belediyelere karşı deruhte edebilecekleri fennî mesuliyet hudutları hakkında talimatname) ye göre sadece Mimarlar Odası ve İnşaat Mühendisleri Odası mensupları Mimarlık, İnşaat ve Statik projesi yapmaya yetkilidirler. Ancak bu yetkilerini kullanabilmek için 6235 ve 7303 sayılı kanunun ilgili odalara verdiği vazifeler sebebiyle, yetkilerini kullandıkları anda serbest meslek icrasına mâni halleri bulunmadığını isbat amacıyla her proje için ayrı olmak üzere kayıtlı oldukları Odadan ek (2) deki vesikaları İmar Müdürlüğü sicil tutma bürosuna ibraz etmedikçe, yaptıkları projenin kontrol mesaisi belediyemizce yapılmıyacaktır. Odadan gelecek vesikalardaki malûmat sicile işlendikten sonra projenin kontrol

mesaisine geçilecektir. Bu mesainin hitamında projenin red veya kabul edildiğinde sonuç hanesine işlenecektir.

6 — 5. de bahsedilen mezkûr talimatnameye göre Mimarlar Odası ve İnşaat Mühendisleri Odası mensupları her türlü inşaatın fennî mesuliyeti almağa yetkilidirler. Ancak bu yetkilerini kullanabilmeleri için serbest meslek icrasını mâni durumları olmadığını tevsik edecek ek (2) deki vesikaları her fennî tatbikat mesuliyeti için ayrı olmak üzere Odalarından alarak belediye sicil tutma bürosuna ibraz edeceklerdir. Sicil bürosu gerekli kontrolu yaptıktan sonra vesikalardaki malûmatı sicile işleyecek ve vesikaları tasdik edecektir. Belediye şube müdürlüklerince elinde böyle bir kâğıdı olmayan kimselerin fennî tatbikat mesuliyetleri kabul edilmeyecektir.

7 — 5. de mezkûr talimatnamenin 6. maddesinin 1 nci grubunda belirtilen fen adamları 7 nci maddesinde belirtilen çaptaki, 2 ci grubunda belirtilen fen adamları 8 inci maddesinde belirtilen çaptaki yağma inşaatların fennî mesuliyetini kabul etme yetkisine sahiptirler. Betonarme Karkas inşaata kesin olarak yetkileri yoktur. Bu gibi fen adamları yetkilerini kullanabilmeleri için İmar Müdürlüğü Sicil Tutma Bürosuna müracaatla fennî tatbikat mesuliyetini almak istedikleri yapı hakkında ek (3) deki gibi bir fiş dolduracaklar. Sicil Tutma Bürosu gerekli kontrolu yaptıktan sonra işi sicile işleyecek ve tasdik edecektir.

Ancak bu gibi fen adamlarının fennî tatbikatını aldıkları yapı adedi 6 yı geçmeyecek şekilde Belediyemizce hareket edilecektir. Mesuliyeti altında bulunan yapıların fennî tatbikat mesuliyetleri bittikçe yeni fennî tatbikat mesuliyetleri Belediyemizce kabul edilecektir. Mezkûr fen adamları tasdikli fişi Belediye Şubeleri Fen İşleri Müdürlüklerine ibraz etmedikçe fennî tatbikat mesuliyetleri Belediyemizce kabul edilmeyecektir.

8 — Mimarlar Odası ve İnşaat

Mühendisleri Odasına kayıtlı meslek adamları ile, bunlardan gayri fen adamlarının üzerine aldıkları tatbikat mesuliyetleri hakkında gerekli malûmat ve mesuliyetinin devamı müddetince o konuda yapılan her işlem sicillerine işlenmek üzere Belediye Şubeleri Fen İşleri Müdürlüklerince sicil tutma bürosuna bildirileceklerdir. Büro gelen malûmatı sicil fişine işleyecektir.

9 — İskân müsaadesi verilen her inşaat, müsaade verildikten sonra İskân bürosu tarafından İmar Müdürlüğü Sicil Tutma Bürosuna bildirilecektir. Mezkûr Büro durumu sonuncu hanesine işleyecektir.

10 — 5. 6. 7. de belirtilen tasdikli vesikalar ilgili fen adamlarının mesai saatleri içinde vesikada yazılı olan konuda ilgili memurlarla konuşabilmesiyle sağlayacaktır.

11 — Bu tamim yürürlüğe girdiği güne kadar verilmiş proje yapma, fennî tatbikat mesuliyetini deruhte etme hakkı aynen kalacaktır.

12 — Bu tamimde belirtilen İmar Müdürlüğü Sicil Tutma Bürosu bu tamimin neşir tarihinden itibaren 30 gün zarfında kurulmuş bulunacaktır.

13 — Bu tamimin neşir tarihinden 30 gün sonra sözü edilen fen adamları İmar Müdürlüğü sicil tutma bürosuna müracaatla kayıtlarını yaptırabilmek suretiyle sicil numaralarını alabilirler.

14 — Bu tamim neşir tarihinden itibaren 30 uncu günü nihayetinde yürürlüğe girecektir.

15 — İşbu tamimi :
6785 sayılı İmar Kanununun Madde 8 - 13 - 14

6235 ve 7303 sayılı Odalar Birliği Kanununun Madde 2b - 2c - 26 - 27
İmar Nizamnamesi Madde 14 - 15

6783 sayılı Kanunun 14. maddesine göre fen adamlarının selâhiyetleri ve belediyelere karşı deruhte edebilecekleri fennî mesuliyet hudutları hakkında Talimatname Madde 1 - e 7 - 9 ve T.M.M.O. ve Mimarlar Odası Talimatnamesi Madde 34 b - e - f ve h bendi esaslarına göre hareket ederek hazırlanmıştır.

«Yazı çokluğundan ekler'e yer verilememiştir özür dileriz.